



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 467/2015-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Veronikou Bolješikovou, Advokátska kancelária L.I.B. Legal s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 187/2014 z 29. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 187/2014 z 29. apríla 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Sťažovateľ bol účastníkom (odporcom) v konaní o zaplatenie peňažnej sumy vedenom Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 C 773/2011. Okresný súd rozsudkom z 24. februára 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) zaviazal sťažovateľa zaplatiť navrhovateľovi ([REDACTED]) sumu 16 906, 43 €, trovy konania vo výške 1 014 € z titulu zaplateného súdneho poplatku, 2 895,01 € z titulu trov právneho zastúpenia a trov štátu v sume 64,31 €. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 17. apríla 2014 odvolanie, v ktorom žiadal, aby krajský súd zmenil predmetný rozsudok okresného súdu z dôvodu, že navrhovateľ *„nepreukázal existenciu všetkých predpokladov pre vznik nároku spoločnosti na náhradu škody voči sťažovateľovi /odporcovi ako svojmu konateľovi“*.

3. Sťažovateľ v odvolaní tiež namietal, že v konaní pred okresným súdom *„nebol preukázaný nevyhnutný predpoklad vzniku zodpovednosti konateľa - samotná škoda“*. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky (uznesenia sp. zn. 26 Cdio 1067/2005 zo 16. februára 2006, že *„nesplnenie zmluvného záväzku nemožno považovať za škodu a zároveň, že škodu treba chápať ako ujmu, ktorá nastala (teda nie nastane, ale nastala!) v majetkovej sfére poškodeného“*, ako aj sp. zn. 25 Cdo 1338/2008 z 25. júla 2006, že *„pokým dlžník nezaplatil dlžnú sumu svojmu veriteľovi, nemôže úspešne uplatniť nárok na jej náhradu z titulu zodpovednosti tretej osoby (v našom konkrétnom prípade konateľa spoločnosti – odporcu/sťažovateľa) za škodu, pretože žiadna mu zatiaľ nevznikla; samotná existencia pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi (dokonca ani súdne rozhodnutie o povinnosti dlžníka zaplatiť dlh) nie je totiž skutočnou škodu ani ušlým ziskom“*.

4. Sťažovateľ v odvolaní ďalej namietal, že *„spoločnosti do dnešného dňa žiadna skutočná škoda, ktorá by predstavovala zmenšenie majetku spoločnosti nevznikla.“*

Spoločnosť má síce voči navrhovateľovi peňažný záväzok vyplývajúci jej aj z právoplatného súdneho rozhodnutia – rozsudku Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 52C/34/2007-55 zo dňa 27. 04. 2007, avšak ide stále len o záväzok (dlh) spoločnosti nie škodu ktorá (už) vznikla.“.

5. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej tvrdí, že v konaní pred okresným súdom „*nebol preukázaný ďalší nevyhnutný predpoklad úspešnosti žaloby veriteľa, ktorou vo vlastnom mene a na svoj účet uplatňuje nárok spoločnosti na náhradu škody voči jej konateľovi, a to, že veriteľ nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti*“ (iný veriteľ si svoju pohľadávku neskôr uspokojil z majetku spoločnosti, pozn.), a tiež zdôraznil, že okresný súd „*nesprávne právne posúdil sťažovateľom vznesenú námietku premlčania, keď premlčanie posudzoval podľa ustanovení § 101 až 110 Občianskeho zákonníka...*“, a nie podľa ustanovenia § 261 ods. 6 písm. a) Obchodného zákonníka, ktoré upravuje zodpovednosť konateľa obchodnej spoločnosti za škodu.

6. O odvolaní sťažovateľa rozhodol napadnutým rozsudkom krajský súd tak, že citovaný rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) potvrdil a zároveň sťažovateľa zaviazal zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania v sume 413,98 €. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 OSP) a k veci dodal, že „*v konaní bolo podľa neho preukázané, že odporca ako konateľ spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] svojim konaním zmenšil majetok tejto spoločnosti a to spôsobom, aký opísal súd prvého stupňa. Odvolací súd nesúhlasí s tvrdením odporcu, že spoločnosti ktorej bol konateľom nespôsobil škodu, nakoľko bolo preukázané, že navrhovateľa nepresne informoval o predmete kúpy, úschovu, ktorú prijal, považoval za zábezpeku nevydal ju naspäť navrhovateľovi, pričom spoločnosť, ktorej bol konateľom nebola schopná túto úschovu navrhovateľovi nahradiť ani zo svojho majetku o čom svedčí výsledok exekučného konania. Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku presne špecifikoval v čom spočívalo porušenie povinnosti konateľa, vznik škody ako i príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinnosti konateľa a taktiež správne vyhodnotil dokazovanie ohľadom*

existencie pohľadávky veriteľa smerujúcej voči spoločnosti, v ktorej je konateľ štatutárnym orgánom ako aj nemožnosť uspokojenia tejto pohľadávky z majetku spoločnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu odporca v konaní pred súdom prvého stupňa rovnako ako i v odvolacom konaní nepreukázal žiadny liberačný dôvod, ktorý by ho zbavoval zodpovednosti za vzniknutú škodu, týmto dôvodom nie je ani skutočnosť, že peniaze od navrhovateľa fyzicky odovzdal developerovi p. [REDACTED], nakoľko tento tak nespravil bez vedomia odporcu a následne to bol priamo odporca, ktorý tieto peniaze navrhovateľovi nevrátil, hoci si bol vedomý, že nepatria spoločnosti [REDACTED]. K námietke premlčania odvolací súd v názorovej zhode so súdom prvého stupňa uvádza, že pohľadávku navrhovateľa nemožno považovať za premlčanú, lebo premlčacia lehota na podanie žalobného návrhu voči odporcovi najskôr začala plynúť dňom prvým dňom po doručení rozhodnutia súdu o zastavení konania právnenému zástupcovi teda 16. 11. 2010 kedy bola splnená jedna z podmienok na podanie žaloby podľa ustanovenia § 135 a/ Obchodného zákonníka a keďže návrh bol podaný 18. 04. 2011 nemožno považovať námietku premlčania za dôvodnú, nakoľko navrhovateľ svoju pohľadávku voči konateľovi spoločnosti roku 2005 ešte uplatniť nemohol.“.

7. Sťažovateľ je na základe uvedeného toho názoru, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí „dostatočným spôsobom nevyrovnal s najzásadnejšími argumentačnými námietkami.., ktoré uvádzal vo svojom odvolaní, v rozhodnutí neuviedol dôvody pre odmietnutie týchto argumentov a ani ich inak presvedčivo nevyvrátil či prinajmenšom nespochybnil“, čím porušil jeho základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy.

8. Sťažovateľ v petite sťažnosti preto navrhuje, aby ústavný súd rozhodol podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, a tiež žiada, aby ústavný súd rozhodol, že jeho základné právo „ako konateľa obchodnej spoločnosti: [REDACTED]“

... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 04. 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/187/2014 porušené bolo“. Ďalej navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Napokon požaduje priznať náhradu trov konania v sume 296,44 €.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd podľa ústavy) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné

návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

12. Ústavný súd považoval za potrebné tiež poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd

zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

13. Uvedenými právnymi názormi sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu napadnutým rozhodnutím krajského súdu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podľa názoru sťažovateľa krajský súd týmto napadnutým rozsudkom porušil označené základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (pozri bližšie body 3 až 5) a napadnuté rozhodnutie krajského súdu nie je dostatočne odôvodnené (pozri bod 7), keďže krajský súd mu nedal priamu odpoveď na jeho zásadné námietky uvedené v odvolaní proti napadnutému rozsudku okresného súdu. Bolo preto úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti posúdiť, či medzi údajným nedostatočným odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu týkajúceho sa uvedených zásadných námietok z pohľadu sťažovateľa a označeným základným právom podľa ústavy existuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po eventuálnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala opodstatnené dôvody na vyslovenie jej porušenia.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy.

16. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým potvrdil napadnuté rozhodnutie okresného súdu o uložení povinnosti sťažovateľovi zaplatiť navrhovateľovi požadovanú peňažnú sumu a náhrade trov konania (pozri bod 2), ústavný súd dospel (aj po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, pretože mu to umožňovalo ustanovenie § 219 ods. 2 OSP) k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil (pozri k tomu bod 6), hoci je pravdou, že mu nedal priamu alebo vyčerpávajúcu odpoveď na všetky námietky uvedené v jeho odvolaní a v tejto sťažnosti (pozri aj body 3 až 5 a bod 7). Ústavný súd v okolnostiach danej veci však konštatuje, že okresný súd vo svojom napadnutom rozsudku, ktorý predchádzal napadnutému rozsudku krajského súdu, dostatočne jasne a aj vecne opísal na s. 4 až s. 8 na základe vykonaného dokazovania a právneho a skutkového posúdenia sporu svoje konkrétne závery, ktoré ho napokon viedli k rozhodnutiu vo veci samej v neprospech sťažovateľa (ústavný súd z tohto rozhodnutia nemal potrebu bližšie citovať jeho skutkové a právne závery, pretože obsah je sťažovateľovi veľmi dobre známy, keďže napadnutý rozsudok pripojil aj k svojej sťažnosti, pozn.).

17. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd nezastáva rovnaký názor ako sťažovateľ, že by výklad, resp. aplikácia príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho súdneho poriadku v danom prípade bola zo strany všeobecných súdov svojvoľná a z ústavného hľadiska neprijateľná. Iba námietky sťažovateľa v sťažnosti (uvedené v bodoch 3 až 5 a v bode 7) a nedanie priamych a vyčerpávajúcich odpovedí na jeho argumenty prednesené v odvolaní ešte samy osebe v kontexte ostatných súvisiacich okolností prípadu nepostačujú na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a ústavný súd nemá v tejto situácii žiadny relevantný dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu, pretože nie je ani štvrtou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Navyše obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, ale jeho podstatou je najmä umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), čo bolo vo veci sťažovateľa aj naplnené.

18. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a napadnutým rozhodnutím krajského súdu, jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

19. Vzhľadom na to, že sťažovateľova sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už jeho ďalšími návrhmi uvedenými v petite (pozri bod 8) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015